

Universitatea Tehnică a Moldovei

**DEZVOLTAREA ANSAMBLULUI
CULTURAL-TURISTIC TÎRGUL LĂPUȘNA
s. LĂPUȘNA , r-ul HINCEȘTI**

Student:

**Tăbăcaru Victoria
st. gr. ARH – 202**

Conducător:

**Maistru Dragomir-
Augustin, Arhitect**

Chișinău - 2026

ADNOTARE

Tăbăcaru Victoria . Dezvoltarea ansamblului cultural-turistic "Țirgul Lăpușna"
s.Lăpușna, r-ul Hincești

Structuralucrării: Lucrarea de față, are o structură compusă din introducere, 3 capitole, concluzii și recomandări, text de bază 83 pagini, bibliografie formată din 65 de titluri bibliografice. Volumul total 83 pagini.

Cuvintele-cheie: ansamblu, cultură, turism, divertisment, recreere .

Scopul proiectului: Lucrarea propune să elaboreze un proiect de dezvoltare și amenajare a Ansamblului cultural-turistic Lăpușna, prin valorificarea construcțiilor existente, extinderea conacului boieresc și integrarea unor funcțiuni noi, precum pavilionul multifuncțional cultural, căsuțele de vacanță și spațiile publice aferente. Proiectul urmărește consolidarea centrului localității, creșterea atractivității turistice și adaptarea zonei la cerințele contemporane de confort, siguranță, accesibilitate și incluziune socială.

Obiectivele generale: Obiectivele proiectului constau în analiza stării actuale a sitului, a construcțiilor existente și a relației dintre conac, zona verde, pavilionul multifuncțional și țesutul satului. Prin această analiză au fost identificate principalele probleme funcționale, arhitecturale și urbanistice ale zonei, precum lipsa unei organizări clare a centrului, valorificarea insuficientă a patrimoniului și necesitatea introducerii unor funcțiuni turistice și culturale noi. Totodată, proiectul urmărește extinderea conacului boieresc, amenajarea unui pavilion cultural multifuncțional, organizarea căsuțelor de vacanță și crearea unor spații publice capabile să susțină activități comunitare, culturale și recreative.

Metodele aplicate la elaborarea lucrării: Metodologia utilizată în elaborarea proiectului a îmbinat metode teoretice, analitice și practice. Partea practică a constat în studierea sitului, observarea situației existente, analiza circulațiilor, a acceselor, a zonelor verzi și a relației dintre clădirile importante ale localității. Partea teoretică s-a bazat pe analiza materialelor istorice, reglementărilor în vigoare, a studiilor de specialitate și a exemplurilor de bune practici privind dezvoltarea ansamblurilor cultural-turistice în contexte rurale cu valoare istorică.

Rezultatele concrete obținute: În urma realizării proiectului, a fost propusă o soluție arhitectural-urbanistică unitară, care transformă zona centrală a satului Lăpușna într-un pol cultural, turistic și recreativ. Conacul boieresc este valorificat și extins, pavilionul multifuncțional cultural oferă spații pentru evenimente și activități publice, iar căsuțele de vacanță completează funcțiunea turistică a ansamblului. Prin aceste intervenții, proiectul contribuie la îmbunătățirea imaginii localității, la crearea unor servicii noi și la dezvoltarea economică a comunității, păstrând în același timp identitatea culturală a satului Lăpușna.

ANNOTATION

Tăbăcaru Victoria. Development of the Cultural-Touristic Ensemble “Țirgul Lăpușna”, Lăpușna Village, Hîncești

Structure of the work: introduction, 3 sections, conclusions and recommendations, 83 pages of the main text (at least 60 pages), bibliography of 65 titles, 83 appendices.

Keywords: *ensemble, culture, tourism, entertainment, recreation.*

Project objective: The thesis aims to develop a project for the development and arrangement of the Lăpușna cultural-touristic ensemble, by valorizing the existing buildings, extending the boyar manor house, and integrating new functions such as the multifunctional cultural pavilion, holiday cottages, and related public spaces. The project seeks to strengthen the center of the locality, increase its touristic attractiveness, and adapt the area to contemporary requirements of comfort, safety, accessibility, and social inclusion.

Main goals: The objectives of the project consist in analyzing the current state of the site, the existing buildings, and the relationship between the manor house, the green area, the multifunctional pavilion, and the village structure. Through this analysis, the main functional, architectural, and urban planning problems of the area were identified, such as the lack of a clear organization of the center, the insufficient valorization of the towns heritage, and the need to introduce new touristic and cultural functions. At the same time, the project aims to extend the boyar manor house, arrange a multifunctional cultural pavilion, organize the holiday cottages, and create public spaces capable of supporting community, cultural, and recreational activities.

Methods used in the work: The methodology used in developing the project combine theoretical, analytical, and practical methods. The practical part consisted of studying the site, observing the existing situation, and analyzing the circulation routes, access points, green areas, and the relationship between the important buildings of the locality. The theoretical part was based on the analysis of historical materials, current regulations, specialized studies, and examples of good practices regarding the development of cultural-touristic ensembles in rural contexts with historical value.

Results obtained: As a result of the project, a unified architectural and urban planning solution was proposed, transforming the central area of Lăpușna into a cultural, touristic, and recreational pole. The boyar manor house is valorized and extended, the multifunctional cultural pavilion provides spaces for events and public activities, while the holiday cottages complete the touristic function of the ensemble. Through these interventions, the project contributes to improving the image of the locality, creating new services, and supporting the economic development of the community, while preserving the cultural identity of Lăpușna.

CUPRINS

INTRODUCERE	24
• Actualitatea temei și relevanța acesteia pentru domeniul arhitecturii	24-25
• Argumentarea alegerii sitului	25-27
• Determinarea problemelor și Analiza SWOT	28-30
• Scopul și obiectivele ale proiectului de absolvire	30-32
• Structura lucrării.....	32-33
1. COMPARTIMENT ARHITECTURĂ	36-37
1.1. Studiul teoretic al ansamblurilor cultural-turistice Lăpușna	31
1.1.1. Clasificarea, sistematizarea tipologică la tematica proiectului	38
1.1.2. Cerințe tipologice de proiectare	38-40
1.1.3. Analiza experienței naționale și celei mondiale de proiectare la tematica proiectului. Proiecte analogii	40-47
1.1.4. Studiu istoric.....	48-50
1.2. Studiul urbanistic și plan general a ansamblului cultural-turistic Lăpușna ...	45
1.2.1. Scheme analizei urbanistice și concluzii	52-56
1.2.2. Planul general a complexului propus cu zonarea funcțională și amenajarea a teritoriului	56-58
1.3. Conceptul arhitectural și noutatea propunerii de proiect a ansamblului cultural- turistic Târgului Lăpușna.....	58-64
1.3.1. Compoziția și imaginea arhitecturală a complexului	64-65
1.3.2. Soluționarea spațial-planimetrică propusă cu zonarea funcțională pe niveluri	65-72
1.3.3. Organizarea procesului tehnologic	72-73
1.3.4. Tectonica și finisajul fațadelor construcțiilor, soluția coloristică.....	73-82

					UTM 0731.1 036 ME			
Mod.	Coala	№ document.	Semnăt.	Data				
Elaborat.	2.	COMPARTIMENT CONSTRUCȚIA CLĂDIRILOR	...	Litera...	...	Coala...	...	83
Conducator.		Maistru D.			Ansamblu cultural-turistic Târgul Lăpușna		17	118
Consultant.		Ciobanu N.						
Consultant		Țurcanu N.						
Aprobat		Munteanu A.					UTM FUA ARH-202	

2.1. Caracteristica sitului propus spre proiectare.....	84
2.2. Elemente structurale ale edificiului proiectat.....	85-91
2.3. Calculul unei grinzi din beton armat.....	
3. COMPARTIMENT ECONOMIA CONSTRUCȚIILOR	92
3.1. Aspectele teoretice ale eficienței proiectului investițional.....	93
3.2. Calculul- argumentare a cheltuielilor investiționale.....	96-96
3.3. Calculul- argumentare a fluxurilor nete de numerar viitoare.....	96-100
3.4. Evaluarea eficienței economice a proiectului investițional.....	100-108
3.5. Concluzii.....	109
CONCLUZII	109
BIBLIOGRAFIE	113
• Cărți, monografii, manuale, articole științifice, teze de doctorat	113-115
• Cadrul legislativ-normativ:	116
• Webografie	121

					UTM 0731.1 036 ME			
Mod.	Coala	Nº document.	Semnat.	Data				
Elaborat.		Tăbăcaru V.			Ansamblu cultural-turistic Țârgul Lăpușna		Litera.	Coala
Conducator.		Maistru D.						18
Consultant.		Ciobanu N.						118
Consultant		Țurcanu N.					UTM FUA ARH-202	
Aprobat		Munteanu A.						

Introducere

Dezvoltarea ansamblurilor cultural-turistice reprezintă o etapă importantă în valorificarea localităților cu potențial istoric și identitar. [6], [21]. Satul Lăpușna dispune de un fond construit și peisager valoros. [27], [35], [47]. Acestea pot deveni baza pentru formarea unui centru cultural, turistic și comunitar.

În timp, multe spații rurale și-au pierdut funcțiile reprezentative. Clădirile existente au rămas insuficient valorificate. [22], [23]. Spațiile publice nu mai răspund pe deplin necesităților actuale ale comunității. Din acest motiv, intervenția arhitecturală nu trebuie privită doar ca o construcție nouă. Ea trebuie să fie o continuitate firească a locului.

Proiectul ansamblului cultural-turistic Lăpușna urmărește valorificarea conacului existent, extinderea acestuia și integrarea unor funcțiuni noi. Sunt propuse spații pentru cultură, recreere, cazare și activitate publică. Aceste funcțiuni au rolul de a susține viața socială și crește atractivitatea turistică a localității.

Intervenția propusă se bazează pe relația dintre patrimoniu, peisaj și comunitate. Prin organizarea coerentă a spațiilor construite și a zonelor verzi, proiectul contribuie la definirea unui centru local clar. Totodată, ansamblul propus păstrează identitatea satului Lăpușna și o adaptează la cerințe contemporane de confort, accesibilitatea și dezvoltarea durabilă. [30], [31], [32]

BIBLIOGRAFIE

1. NEUFERT, Ernst. *Manualul arhitectului*. București: Editura A.G.I.R., 1999.
2. OLEINIC, Svetlana; TRONCIU, Sergiu. *Принципы функционального зонирования общественных зданий. Методическое пособие*. Chișinău: UTM, 2015, 41 p. ISBN 978-9975-45-362-2. Disponibil: <http://repository.utm.md/handle/5014/15579>
3. OLEINIC, Svetlana; TRONCIU, Sergiu; ANDRONOVICI, Diana. *PRACTICA DE DOCUMENTARE*. Indicații metodice. Chișinău: Editura „Tehnică-UTM”, 2025. 22 p., CZU 378.147:72 O-42; ISBN 978-9975-64-524-9. Disponibil: <https://repository.utm.md/handle/5014/30495>
4. OLEINIC, Svetlana; TRONCIU, Sergiu. *GLOSAR DE TERMENI ARHITECTURALI (englez – român – rus)*. Chișinău: UTM, 2013. 36 p. ISBN 978-9975-45-231-1. Disponibil: <http://repository.utm.md/handle/5014/15737>
5. ЗМЕУЛ, С.Г; МАХАНЬКО Б.А. *Архитектурная типология зданий и сооружений*, Москва, Стройиздат, 2001. 238 с. ISBN 5-274-01249-3.
6. CIOCANU, S. Sistemul de protejare a patrimoniului cultural construit în Republica Moldova. De la distrugere la eforturile de restabilire (1991-2014). În: *Identitățile Chișinăului*. Chișinău: Ed. Arc, 2015. pp. 286-290. ISBN 978-9975-61-872-4.
7. NESTEROV, T.; GANGAL, B.; RÎBALCO, E. *Centrul istoric al Chișinăului la începutul secolului al XXI-lea. Repertoriul monumentelor de arhitectură*. Chișinău: ARC, 2010. 568 p. ISBN 978-9975-61-599-0.
8. OLEINIC, S. Stages of formation of architecture of Chisinau administrative buildings. In: *Journal of Engineering Science, Vol. XXVIII (1) 2021*, Chișinău: TEHNICA UTM, 2021, 143 p., pp. 91-99, ISSN 2587-3474. Disponibil: https://jes.utm.md/wp-content/uploads/sites/20/2021/04/JES-1-2021_91-99.pdf
9. NESTEROV, T. Istoria deschisă a planului de sistematizare postbelică a Chișinăului. **În: *Arta, seria Arte Vizuale, serie nouă, vol.XXVIII, Nr.1* Chișinău, 2019. pp.78-84.** E-ISSN 2537–6136.
10. ОЛЕЙНИК, С. Стилистические тенденции развития архитектуры города Кишинёва в XX-XXI вв. In: *Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare: Culegere de studii în baza comunicărilor de la conferința științifică internațională: Ediția a 14-a: Studiind patrimoniul cultural, îi asigurăm viitorul, dezvoltăm inteligența și cercetarea științifică*, Chișinău: Institutul Patrimoniului

- Cultural, 2022 (Notograf Prim), 276 p., Chișinău: IPC, 2022, pp. 115-124. ISBN 978-9975-84-171-9. CZU: 72.03(478-25"XX-XX1", DOI: 10.52603/pc22.13
Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/p-115-124.pdf
11. Centrul Istoric al Chișinăului – patrimoniul cultural al capitalei. Monumente de arhitectură în Centrul Istoric al Chișinăului. Disponibil: <http://www.monument.sit.md/>
 12. Registrul monumentelor istorice de categorie locală din municipiul Chișinău. OBIECT nr. 2994, anexa nr.1, aprobat 11.12.2014. Disponibil la: <https://www.chisinau.md/libview.php?l=ro&idc=403&id=10260>
 13. Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.1531-XII din 22 iunie 1993. B: *Monitorul Oficial* Nr. 15-17, 02.02.2010. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=7151&lang=ro
 14. Национальный фонд геоданных Республики Молдова. Доступно: <http://geoportal.md/>
 15. ОЛЕЙНИК, С. Классификация офисных зданий «нового» поколения города Кишинёва по архитектурно-композиционным принципам. În: *Probleme actuale ale urbanismului și amenajării teritoriului, Conferința tehnico-științifică internațională, Chișinău, 15-16 noiembrie 2012: Culegere de articole*. Chișinău: UTM, 2012, vol. 1, 240 p., pp. 152-157. ISBN 978-9975-71-314-6.
 16. OLEINIC, S. Tendințe compoziționale în arhitectura modernă clădirilor pentru afaceri din centrul istoric al orașului Chișinău. În: *ARTA: Seria Arte vizuale, Arte plastice, Arhitectură, Serie nouă. Vol. I (XXII), nr.1*. Chișinău: AȘM, IPC, Centrul Studiul Artelor, 2013, 176 p., pp. 152-160, ISSN 1857-1050.
Disponibil: https://artjournal.ich.md/wp-content/uploads/2021/02/Arta_2013_korektat.pdf
 17. OLEINIC, S. Три пути композиционного решения современных офисных зданий в историческом центре города Кишинёва. În: *Probleme actuale ale urbanismului și amenajării teritoriului, Conferința tehnico-științifică internațională, Chișinău, 13-15 noiembrie 2014: Culegere de articole*. Chișinău: UTM, 2014, vol. 1, 243 p., pp. 125-131. ISBN 978-9975-71-581-2.
Disponibil: <http://repository.utm.md/handle/5014/9713>
 18. ОЛЕЙНИК, С.; ТРОНЧУ С. *ГОСТИНИЦЫ ***** (пять звёзд). Учебное пособие*. Chișinău: UTM, 2014. 104 с. ISBN 978-9975-45-293-9.

Disponibil: <http://repository.utm.md/handle/5014/15650>

19. OLEINIC, Svetlana. The problems of introduction of modern architectural structures into historical center of Chisinau. In: *Probleme actuale în urbanism și arhitectură: Conferința Internațională, ediția a XII-a*, Chișinău, 15 noiembrie 2024. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2024, pp. 104–107. Disponibil la: <http://repository.utm.md/handle/5014/28660>
20. HADJI-BANDALAC, M. *Valorile Estetice – o realitate formativă a studenților arhitecți*. În revista științifică a Universității de Stat din Moldova, 2025, nr.9. (189), pp. 196 – 205. CZU: 378.015.31:7.01:111.852-057.875:72
[https://doi.org/10.59295/sum9\(189\)2025_23](https://doi.org/10.59295/sum9(189)2025_23)
Disponibil: https://educational.studiamsu.md/wp-content/uploads/2025/12/23_Hadji-Bandalac.pdf
21. GROZAVU, Nistor. Planificarea urbană și teritorială în Republica Moldova. In: *Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice: Materiale ale Conferinței științifico-practice internaționale, ediția a VIII-a, 25 februarie 2022*. Chișinău: AAP, 2022, pp. 12–16. ISBN 978-9975-3542-2-6. Disponibil la: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/12-16_31.pdf
22. GROZAVU, Nistor. Propuneri de reglementare urbanistică a zonelor cu locuințe colective. In: *Probleme actuale ale urbanismului și amenajării teritoriului: Conferință tehnico-științifică internațională*. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2014, vol. 3, pp. 187–192. Disponibil la: <https://repository.utm.md/handle/5014/9704>
23. GROZAVU, Nistor; DUMITRAȘCU, Alexandra; RUDIC, Otilia. Tendințele actuale în proiectarea zonelor de locuit în marile aglomerații urbane. In: *Probleme actuale ale urbanismului și amenajării teritoriului: Conferința tehnico-științifică internațională*. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2021, pp. 122–129. Disponibil la: <https://repository.utm.md/handle/5014/16617>
24. DRIȘCU, Mihai Corneliu. *Curriculum Vitae Europass*. Iași: Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, 2024, [online]. Disponibil la: https://doctorat.tuiasi.ro/wp-content/uploads/2024/10/CV.2024_prof.-Driscu-M..pdf. Accesat: 17.05.2026.
25. POVAR, Iurie. Vinăria Asconi. In: *Arhitectura*, nr. 5–6/2024 (713–714), tema „Vin”, [online]. București: Uniunea Arhitecților din România. Disponibil la: <https://arhitectura-1906.ro/2025/02/vinaria-asconi/>.

26. MUNTEANU, Angela. *Estetica peisajului în artele plastice din Moldova*. Chișinău: Lexon-Prim, 2021. 308 p. ISBN 978-9975-909-81-5. Disponibil la:
<https://repository.utm.md/handle/5014/33408>
27. MUNTEANU, Angela; COCIN, Alexandru. Peisajul în istoria și estetica artelor din Moldova. In: *Probleme actuale ale urbanismului și amenajării teritoriului: Conferința Tehnico-Științifică Internațională*. Chișinău: Tehnica UTM, 2018, pp. 105–110. ISBN 978-9975-87-384-0. Disponibil la:
<https://repository.utm.md/handle/5014/9472>
28. MUNTEANU, Angela; IVANOV, Valeriu. Viața monumentelor de arhitectură – adevăr istoric reflectat prin pictură. In: *Probleme actuale ale urbanismului și amenajării teritoriului: culegere de articole la Conferința tehnico-științifică internațională, 16–17 noiembrie 2018*. Chișinău: Tehnica UTM, 2018, pp. 111–116. ISBN 978-9975-87-384-0. Disponibil la:
<https://repository.utm.md/handle/5014/9473>
29. HAREA, Olga. *Contemporary wine architecture in viticultural landscapes*. PhD thesis. Gödöllő: Szent István Egyetem, 2020. DOI: 10.14751/SZIE.2020.028. Disponibil la: <http://real-phd.mtak.hu/id/eprint/1708>
30. HAREA, Olga; ANDRONOVICI, Diana; BRAGUȚA, Eugeniu. Eficiența energetică și ecologică a clădirilor: rol și importanță în arhitectura modernă. In: *Probleme actuale în urbanism și arhitectură: Conferința Internațională, ediția a XII-a, 15 noiembrie 2024*. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2024, pp. 72–77. Disponibil la: <https://repository.utm.md/handle/5014/28635>
31. HAREA, Olga; ANDRONOVICI, Diana. Bune practici pentru reabilitarea ecologică și eficiența energetică a locuințelor colective: o necesitate în politicile urbane contemporane. In: *Probleme actuale în urbanism și arhitectură: Conferința Internațională, ediția a XII-a, 15 noiembrie 2024*. Chișinău: Tehnica-UTM, 2024, pp. 78–84. ISBN 978-9975-64-476-1. Disponibil la:
<https://repository.utm.md/handle/5014/28637>
32. ANDRONOVICI, Diana; NESTEROV, Tamara. Evoluția relației beneficiar-proiectant în contextul locuințelor colective în Republica Moldova: provocări și oportunități. In: *Probleme actuale în urbanism și arhitectură: Conferința Internațională, ediția a XII-a, 15 noiembrie 2024*. Chișinău: Universitatea Tehnică a

- Moldovei, 2024, pp. 17–25. Disponibil la:
<https://repository.utm.md/handle/5014/28642>
33. NESTEROV, Tamara. Tehnici de calculare a construcțiilor utilizate în arhitectura istorică a Moldovei. In: *Probleme actuale în Urbanism și Arhitectură: Conferința științifică internațională, ediția a XI-a, 15–17 noiembrie 2022*. Chișinău: FUA, UTM, 2022, p. 15. Disponibil la: <http://cris.utm.md/handle/5014/2274>
 34. NESTEROV, Tamara. *Proporțiile arhitecturii din Moldova istorică*. Chișinău: Epigraf, 2019. 312 p. ISBN 978-9975-60-340-9. Disponibil la:
<https://epigraf.md/produs/proportiile-arhitecturii-din-moldova-istorica>
 35. NESTEROV, Tamara. *Situl Orheiul Vechi: monumente de arhitectură*. Chișinău: Epigraf, 2003. 236 p. ISBN 9975-903-82-7. Disponibil la:
<https://epigraf.md/produs/situl-orheiul-vechi>
 36. CIOLACU, Dragoș; IVANCIU, Răzvan. Muzeul Mitropolitan – o inserție modernă în spațiul sacru. In: *Probleme actuale în urbanism și arhitectură: Conferința Internațională, ediția a XII-a, 15 noiembrie 2024*. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2024, pp. 49–56. Disponibil la:
<https://repository.utm.md/handle/5014/28630>
 37. ION, Raluca. Arhitectul Dragoș Ciolacu: România are nevoie de un SMURD al monumentelor. Interviu cu Dragoș Ciolacu. In: *Republica*, 7 iunie 2021, [online]. Disponibil la: <https://republica.ro/arhitectul-dragos-ciolacu-romania-are-nevoie-de-un-smurd-al-monumentelor>
 38. CIOLACU-MIRON, Emil Dragoș. Director proiect: *PORT Cultural*. Cod proiect PN-III-P1-1.2-PCCDI-2017-0884, nr. 56PCCDI/2018. Coordonator: Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava; partener: Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași. Perioada de implementare: 2018–2020, [online]. Disponibil la:
<https://portcultural.usv.ro>
 39. DRIȘCU, Mihai Corneliu. *Zidul viu*. Iași: Editura Societății Academice „Matei-Teiu Botez”, 2015. ISBN 978-606-582-076-0.
 40. DRIȘCU, Mihai Corneliu. *Istoria arhitecturii moderne. Vol. I*. Iași: Editura Politehniun, 2015. 120 p. ISBN 978-973-621-447-9.
 41. DRIȘCU, Mihai Corneliu. *Îndrumar de finalizare a studiilor. Anul 6 Arhitectură*. Iași: Editura Politehniun, 2015. ISBN 978-973-621-443-1. Disponibil la:
<https://arh.tuiasi.ro/wp-content/uploads/2019/10/indrumar-an-6-text-1.pdf>

42. DRIȘCU, Mihai Corneliu; STANCIU, Oana. Ce a fost, este și mai ales ce va fi. 50 de ani de Arhitectură la Iași. In: *Arhitectura*, nr. 4–5/2020 (688–689), tema „Cluj, Iași, Timișoara – 50”, [online]. București: Uniunea Arhitecților din România, 2020, p. 94. Disponibil la: <https://arhitectura-1906.ro/2020/12/ce-a-fost-este-si-mai-ales-ce-va-fi-50-de-ani-de-arhitectura-la-lasi>
43. ENACHE, Amalia. Cine îi educă pe cei care locuiesc arhitectura? In: *Arhitectura*, nr. 1–2/2025 (715–716), tema „Unde cresc oamenii mici”, [online]. București: Uniunea Arhitecților din România, 2025, p. 227.
44. ENACHE, Luciana Amalia. *Educația non-arhitectului despre arhitectură. Explorarea educației în arhitectură pentru publicul larg: Impactul și relevanța în societatea contemporană*. Teză de doctorat. București: Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, 2025. Conducător științific: prof. dr. arh. Augustin Ioan. Disponibil la: pagina UAUIM.
45. RADIO ROMÂNIA CULTURAL. Arhitecta Amalia Enache explică, în podcastul *Cronicari Digitali*, de ce este importantă educația arhitecturală, indiferent de vârsta la care o primești. In: *Orașul vorbește*, 1 decembrie 2023, [online]. Dialog cu jurnalista Diana Popescu. Disponibil la: <https://www.radioromaniacultural.ro/emisiuni/orasul-vorbeste/arhitecta-amalia-enache-explica-in-podcastul-cronicari-digitali-de-ce-este-importanta-educatia-arhitecturala-indiferent-de-varsta-la-care-o-primesti-id41197.html>
46. HADJI-BANDALAC, Mariana. *Limbajul vizual al patrimoniului arhitectural: suport de curs*. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2024. Disponibil la: <https://repository.utm.md/handle/5014/26616>
47. UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI. Arhitectura Chișinăului de altădată în viziunea studenților FUA-UTM, într-o expoziție de pictură și grafică la Parlamentul RM. In: *utm.md*, 14 octombrie 2022, [online]. Disponibil la: <https://utm.md/blog/2022/10/14/arhitectura-chisinaului-de-altadata-in-viziunea-studentilor-fua-utm-intr-o-expozitie-de-pictura-si-grafica-la-parlamentul-rm>
48. CIOBANU, Nicolae; SÎLI, Anatolie. *Arhitectura clădirilor industriale: ciclu de prelegeri*. Chișinău: Editura Tehnica-UTM, 2013. Disponibil la: <https://repository.utm.md/handle/5014/15667>
49. ZESTREA, Petru; TURCULEȚ, Mihail; CIOBANU, Nicolae. *Terminologie tehnică în domeniul urbanismului, construcțiilor, cadastrului urban*. Ed. a 2-a. Chișinău: Editura Tehnica-UTM, 2018. 312 p. ISBN 978-9975-45-513-8.

50. URBAN DAYS. Teo Naval: *Proporțiile Chișinăului vechi*. Presentare / Design Talk în cadrul evenimentului *Moldova Urban Days*, Chișinău Arena, 14 septembrie 2025, [online]. Disponibil la: <https://urbandays.md/tnaval>
51. TRONCIU, Sergiu. *Constituirea arhitecturii orașului fluvial Tiraspol*. Teză de doctor în arhitectură, specialitatea 212.01 Arhitectura clădirilor și edificiilor. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2019. 280 p. Disponibil la: <https://repository.utm.md/handle/5014/4266>
52. TRONCIU, Sergiu. Arhitectura ecleziastică din orașul Tiraspol. In: *Arta*. Chișinău: Institutul Patrimoniului Cultural al AȘM, 2011, pp. 144–149. ISSN 1857-1042. Disponibil la: <https://repository.utm.md/handle/5014/10323>
53. ROTARI, Vasile. *Studiul clădirilor cu planșee dale*. Teză de master, programul de studii: Inginerie Structurală. Conducător științific: Teodor Sârbu. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2016. Disponibil la: <https://repository.utm.md/handle/5014/13541>
54. ȚURCANU, Nicolae; BOTNARU, Marcela. *Managementul proiectelor: ghid didactic de planificare. Teste de autoevaluare*. Chișinău: Editura Tehnica-UTM, 2020. Disponibil la: <https://repository.utm.md/handle/5014/15120>
55. ȚURCANU, Nicolae; BOTNARU, Marcela. *Managementul în construcții: ghid didactic de planificare în flux a proiectelor*. Chișinău: Editura Tehnica-UTM, 2023. 65 p. ISBN 978-9975-45-907-5.
56. ȚURCANU, Nicolae; BOTNARU, Marcela. Metode de evaluare și selectare a proiectelor în afaceri imobiliare. In: *Problematika patrimoniului arhitectural în Republica Moldova: lucrările Seminarului Științific Național*. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2020, pp. 177–184. Disponibil la: <https://repository.utm.md/handle/5014/12512>
57. DRAGNEV, Demir. Paul Mihail – promotor al tradițiilor iluministe românești în Basarabia interbelică: 115 ani de la naștere. In: *Limba Română*, 2020, nr. 6 (260), pp. 459–466. Disponibil la: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/459-466_0.pdf
58. MELINTI, Maxim. Părintele Paul Mihail – o comoară pentru cultura românească: 115 ani de la naștere. In: *Magazin bibliologic*, 2021, nr. 1–2, pp. 103–108. DOI: 10.5281/zenodo.4643120. Disponibil la: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/129297

59. MUSTEAȚĂ, Sergiu; TENTIUC, Ion; URSU, Ion. Descoperirea urmelor Muzeului Bisericesc. Preliminarii. In: MUSTEAȚĂ, Sergiu; CORDUNEANU, Alexandru, eds. *Identitățile Chișinăului: arheologie urbană. Culegere de studii*. Seria IDN, C10. Chișinău: Bons Offices, 2022, pp. 212–220. ISBN 978-9975-87-946-0.
60. PLOȘNIȚĂ, Elena. Muzeu bisericesc în Basarabia. In: *Revista Muzeelor*. București, 1997, vol. 34, nr. 3, pp. 54–61. Disponibil la: https://biblioteca-digitala.ro/reviste/revista-muzeelor/revista-muzeelor-1997-03_54.pdf
61. INSPECTORATUL NAȚIONAL PENTRU SUPRAVEGHERE TEHNICĂ. *Act de inspectare nr. 10 din 23.04.2024 privind evaluarea siguranței împotriva incendiilor și respectarea normelor de protecție civilă*. Chișinău, 2024. Document administrativ nepublicat.
62. INSTITUȚIA PUBLICĂ „CADASTRUL BUNURILOR IMOBILE”. *Dosar cadastral: documentația tehnică a construcției Teatrului Național „Eugène Ionesco”*. Chișinău, 2026. Document cadastral nepublicat.
63. PÂNZARU, Anatol. *Curriculum Vitae*. Chișinău: Ministerul Culturii al Republicii Moldova, [online]. Disponibil la: site-ul Ministerului Culturii al Republicii Moldova.
64. POSTICĂ, Gheorghe, coord. șt. *Lăpușna. Studii de istorie și arheologie*. Chișinău: Masterprint, 2015. 268 p. ISBN 978-9975-4477-3-7. Disponibil la: https://www.academia.edu/13324578/L%C4%83pu%C5%9Fna_Studii_de_istorie_%C5%9Fi_arheologie_Coord_%C5%9Fiint_Gheorghe_Postic%C4%83_Chi%C5%9Fin%C4%83u_2015_268_p
65. REPUBLICA MOLDOVA. *Legea nr. 218 din 17.09.2010 privind protejarea patrimoniului arheologic*. In: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 235–240, 03.12.2010, art. 738. Disponibil la: <https://ana.md/legea-privind-protejarea-patrimoniului-arheologic-nr-218-din-17-09-2010>

Normative

66. **NCM_B.01.052019** Urbanism
67. **NCM_C.01.12-2018** Clădiri și construcții publice
68. **NCM_C.01.06-2014** Persoane cu dezabilitati
69. **NCM_B.02.01-06** Parcaje
70. **NCM E.03.02-2014** Protecția împotriva incendiilor a clădirilor și instalațiilor
71. **CP E.04.07:2016** Proiectarea izolării fonice a elementelor de închidere pentru clădirile locative și sociale

72. СП 309.1325800.2017 Здания театрально-зрелищные. Правила проектирования.
73. СНиП 2.08.02-89* Общественные здания и сооружения
74. Snip II-L. 20-69 Teatre. Norme de proiectare

Webografie

75. <https://architizer.com/blog/practice/details/lilongwe-center-for-agricultural-transformation/>
76. https://www.archdaily.com/971755/pannar-sufficiency-economic-and-agriculture-learning-center-vin-varavarn-architects?utm_source=chatgpt.com
77. https://www.archdaily.com/903874/mpirigiti-rural-training-center-studio-fh-architects?utm_source=chatgpt.com
78. <https://logos-pres.md/ru/novosti/krik-dushi-ili-diskreditatsiya-moldavskoy-arkhitektury/>
79. <https://tribuna.md/2024/02/26/iurie-povar-presedintele-uarm-despre-construtiile-din-r-moldova-cei-specializati-in-asigurarea-confortului-si-securitatii-umane-rezistentei-cladirilor-raspund-toata-viata-de-soarta-o/>
80. <https://noi.md/md/societate/iurie-povar-are-loc-o-discreditare-totala-a-arhitecturii-moldovenesti>
81. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.mc.gov.md/sites/default/files/document/attachments/cv_panzaru_anatol_0.pdf
82. <https://noi.md/md/analitica/arhitectura-peisagistica-fara-reguli>
83. <https://utm.md/blog/2023/12/29/armonie-si-creativitate-proiecte-inovatoare-de-arhitectura-peisajera-pentru-un-nou-an/>